

İrem'e Em nak İçin Aicet mi nalı!

TÜMER
İ Jeoloji
İsleri Odası Başkanı

im 1995 günü Rihter ölçeği-
6 şiddetinde bir deprem
i geldi ve ardında 90 ölü
ar yaralı ve 10 Trilyon'a va-
di hasar bıraktı,

Şrzincan depreminden sonra
ju gibi, Cumhurbaşkanı, Hü-
'etkilileri, Siyasi Parti Tem»

Parlamenteler, Üniversite
1 Kuruluşlarının Temsilcik-
1 Yayın Organları Dinar'a gi-
melemlerde bulundular, fe«
s ilgili görüş ve önerilerini
[ar, Son Erzincan ve Dinar
i ile Senirkent Sel felaketin-
enzer şeyler yaşandı, "Tak-
ibi" "Devletimiz Büyüktür"
rımızı Saracağız" "Çürük Bi-
kapanlardan Hesap Sorae-
•enefim Yok" vb, gibi tüm
lar artık bırakılmalı, pole-
en uzak, kararlı, soğukkanlı
nide somut adımlar atılmalı
nier alınmalıdır,

pimler arası bir dal özelliği
1 Deprem mühendisliğinde
lke, tanımı gereği depreme
:lı tasarım ve inşaat aşamala-
alıcı, güvenli ve ekonomik
ar bulunabilmesi için, dep-
1 değişik yönleri ile İlgilenen
jeoloji, jeofizik mühendisleri
anları bir araya getirerek ola-
nsel çözümler aramak şeklin-
lenebilir. Bu ilkenin güvenli-
bilmesi Önemli Ölçüde özel
m kurumlarının bu konuya

ağırlık vermeleri ve bu konuda yapı-
lacak araştırmaları teşvik etmeleri ve
desteklemeleri ile mümkün olabilir.

Depremlerin doğal olaylar olarak
önlenemeyeceği düşünülürse; dep-
remlere karşı benimsenecek en ger«
çekçi tavır, deprem bölgelerinin son
teknolojik gelişmelerden de yararla»
narak belirlenmesi, bu bölgelerde ya»
pılacak yapıların etüd, tasarımı ve in-
şaat aşamalarında gereken özenin
gösterilmesidir,

Bir depremde yapısal hasara etki
eden üç temel faktörden söz edilebi-
lir, Bunlar Deprem Özellikleri, Yerel
Jeolojik ve Jeoteknik Özellikler ve
Yapısal Özellikler olarak sıralanabi-
lir. Ekonomik ve güvenli tasarım ve
inşaat bu üç faktörün de detaylı bir
şekilde gözönüne alınmasını gerek-
tirmektedir,

Ülkemiz çok sayıda küçük dep-
remleri, bir kaç ayda bir oluşan orta
büyüklükteki depremleri ve iki-üç
yıllık aralar ile meydana gelen yıkıcı
depremleri ile, ayrıca ülke toprakları-
nın ve nüfusunun % 92'si, sanayinin
% 15% büyük barajların % 45'i dep-
rem kuşağında yer alması ile bir dep-
rem laboratuvarı gibidir. Bu labora-
tuvarda ortaya çıkan verilerin yararlı
bir şekilde değerlendirilebilmesi için
gözlem ve kayıt istasyonlarının sayı-
ca artırılması ve yenileştirilmesi ge-
rekmemektedir, Dünyada bu konuda ya-
pılmakta olan bütün çalışmaların bir
deprem sırasında mühendislik yapı-
larında ve farklı jeolojik koşullarda
alman deprem ivme ve hız kayıtları-
nın önemini göstermiştir, Depremlere
karşı hazırlıklı olmanın önemli bir
aşaması bu tür gözlem şebekelerinin
oluşturulmasıdır.

Oldukça sık aralar ile deprem fe-
laketleri yaşanan ülkemizde, bu dal-
da uzun yıllardan beri hizmet üreten
araştırmalar yapan kamu ve eğitim
kurumlarımız, uzmanlıkları uluslara-
rası düzeyde kabul edilen mühendis-
lerimiz ve bilim adamlarımız, konu-

ya önem verdiklerini sık sık dile ge-
tiren kamu yöneticilerimiz bulun-
masına ve tüm çözümleri öneren
Meslek Odaları olmasına rağmen,
bu konularda yeterli bir gelişme ola-
mamaktadır,

Ülkemizde meydana gelen dep-
remlerde oluşan yapısal hasar sonu-
cunda bir kere daha ortaya çıkan
gerçek, mühendislik yapılarının ye«
terli derecede güvenli bir şekilde, je«
olojik; jeoteknik etüdlerrinin yapıl-
maması, projelendirilmemesi ve in-
şaat aşamasında gerekli denetimin
gösterilmemiş olmasıdır.

Ülkemizde hasarlara yol açan
diğer önemli faktörler, imar planla-
rında sürekli yapılan değişiklikler,
imar afları ile teşvik edilen kaçak
yapılaşma ve yeterli inceleme yapıl-
madan yerleşime açılan bölgelerde-
ki jeoteknik ve jeolojik koşulların
olumsuz etkileri olmaktadır. Bu açı-
dan özellikle L ve 2. deprem bölge-
leri içinde kalan kent ve kasabalarda
mikro bölgeleme çalışmaları, mü-
hendislik jeolojisi çalışmaları yapıl-
malı, imar planları ve bu çalışmalara
nın ışığında düzenlenmelidir.

Her deprem sorası acılan dindir-
mek ve çaresizliğe yanıt vermek
üzere politikacılarımız ve yönetici-
lerimiz olan bitenin "takdir-i ilahi"
olduğu biçimindeki yaklaşımları ter«
ketmeleri, bunun yerine açıklamaya
çalıştığımız önlemleri almaları için
çalışmaları başlatmalıdırlar.

Hızlı ve çarpık kentleşmeden
kamu ya da sivil denetimsiz yapı
üretiminden çıkar sağlayanların
özellikle deprem bölgelerinde hal-
kın yaşamıyla oynadıkları Dinar'da
bir kez daha gözler önüne serilmiş-
tir. Özellikle kamu yapılarının ihale
sistemi de böylesi bir sonuca neden
olmaktadır,

Unutmamalıyız ki; doğal olaylar
önlenilemiyebilir, ancak bu olayla-
rın doğal afete dönüşümünü önle-
mek zorundayız.